

(ryc. 1). Poczynione obserwacje wskazują na to, że wyrostki te ułatwiają roślinie przytwierdzenie się do podopory.

W drugiej połowie lipca roślina pokryła się dużymi (5—7 cm), niebiesko-purpurowymi kwiatami, w sierpniu zaś ukazały się owoce (ryc. 1), które na początku września osiągnęły następujące wymiary: średnica torebki 1,5—1,8 cm, długość torebki 2,3 cm; długość rozszerzonej szypułki owocowej do 3 cm. W tym stadium nasiona miały już dobrze wykształcony zarodek. W końcu września udało się zebrać, niestety, zaledwie kilka całkowicie dojrzałych nasion. Na ten fakt złożyło się niewątpliwie kilka przyczyn, a mianowicie: niska temperatura września, duże opady, minimalne nasłonecznienie i wreszcie pojawienie się na szypułkach owocowych grzyba — pasożyta *Alternaria tenuissima* (Fries.) Wiltshire.

Ostatnią ze wspomnianych wyżej roślin, która w poprzednich latach kwitła, lecz nie owocowała był wilec pierzasty występujący w stanie dzikim na wyspach Indonezji i na Filipinach. Roślina ta w 1971 r. po przekwitnięciu nie zrzuciła, wzorem lat ubiegłych, zawiązków owoców, lecz w ciągu sierpnia i września wykształciła kilkanaście dojrzałych nasion.

Niewątpliwie zbiór ich byłby obfitszy, gdyby warunki atmosferyczne w tym miesiącu były bardziej sprzyjające i gdyby rośliny nie zaatakował grzyb *Botrytis cinerea* Person et Fries. Groźny ten pasożyt pojawił się pod koniec sierpnia i powodował opadanie całych owoców wraz z szypułkami.

Poniżej podajemy tabele ilustrujące przebieg i kształtowanie się temperatur w omawianych miesiącach.

Temperatury w st. C (średnie miesiąca)	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień
Maksimum	21,3	23	26,7	15,8
Minimum	14,9	13,7	14	7,9

LITERATURA

- Joly P., 1964. *Le genre Alternaria*. Paris.
 Ooststroom van S. J., 1953. *Convolvulaceae*. Flora Malesiana. T. 4, part 4.
 Szober J., 1971. *Ipomoea sloteri* (House) Ooststr. i *Ipomoea quamoclit* L. Biul. Ogr. Bot. 2.

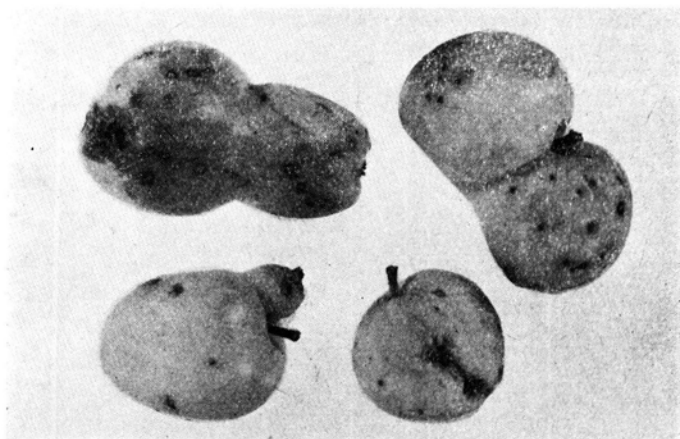
JAKUB MOWSZOWICZ

PRZYPADKOWE ZRASTANIE OWOCÓW U JABŁONI

Mgr Janina Gabara zebrała w dniu 27 października 1970 r. zrośnięte owoce jabłoni w ogrodzie ob. Józefa Jakubowskiego (wieś Kurzeszyn, pow. Rawa Mazowiecka, woj. łódzkie).

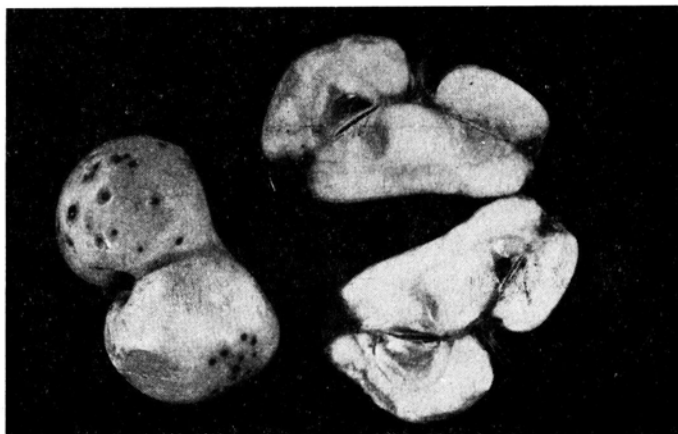
Zrastanie owoców zdarza się u niektórych gatunków, jak np. u ogórka *Cucumis*, dyni *Cucurbita*, leszczyny *Corylus avellana* L., słonecznika *Helianthus annuus* L.; rzadziej natomiast u jabłoni—*Malus*.

W opisywanym przypadku bądź oba „owoce“ były rozwinięte (ryc. 1. „owoce“ górne — prawy i lewy), bądź drugi „owoc“ był niedorozwinięty („owoc“ dolny, lewy), bądź też „owoc“ był tylko w stadium zaczątkowym („owoc“ dolny, prawy z zachowanymi kielichami).

Ryc. 1. Zrastanie się „owoców“ jabłoni. Fot. J. Hereźniak

Należy przypuszczać, że pierwotnie zostały zainicjowane dwa kwiaty na jednej szypułce. Szypułki kwiatowe wykazywały owalny przekrój z prawidłowym układem wiązek przewodzących. Na przekrojach widoczne są, na obu zrosniętych ze sobą „owocach“, umieszczone we wnętrzu mięsistej tkanki dobrze rozwinięte pergaminowate łuski, osłaniające normalne nasiona (ryc. 2).

Ryc. 2. Przekrój przez zrosnięte „owoce“ jabłoni. Fot. J. Hereźniak

Wytłumaczenie zjawiska zrastania wymagałoby dokładnego przestudiowania całego procesu, poczynając od fazy dwóch pączków kwiatowych, ich kwitnienia, zapłodnienia i owocowania. Występowanie zrośniętych owoców u jabłoni wykazuje, że brały w tym udział dwa dna kwiatowe i słupkowiec tychże kwiatów.

LUDMIŁA KARPOWICZOWA

Ogród Botaniczny UW

KILKA SŁÓW O POCHODZENIU NAZWY „BAZYLIA“

W ogrodach botanicznych dość często uprawiana jest bazylia pospolita (*Ocimum basilicum* L.). Niewątpliwie niektórych czytelników „Biuletynu“ zainteresuje pochodzenie tej nazwy.

Po raz pierwszy nazwa basilikon ukazuje się u lekarza greckiego Aetiosa (VI w. n. ery) i jest tłumaczeniem z perskiego *śah-siparum*, co znaczy — przyjemnie pachnące ziele króla. Wydaje się to wskazywać na szczególne wyróżnienie i wysoką ocenę tej rośliny. Nazwa basilikon (łacińska — *basilicum*) przyjęła się niemal we wszystkich językach europejskich i tak: angielska — *basil*; francuska — *basilic*; włoska — *basilico*; duńska — *basilike*; rumuńska — *basileac*; czeska — *bazalka*; bułgarska — *bosilek*; rosyjska — *bazilik*; serbokroacka — *bosiljak*; polska — *bazyli*.

(Patrz: artykuł Heinricha Marzella w „Essays in biohistory“. Regnum Vegetabile vol. 71, 1970).

TERESA BIELSKA

WZORCOWA KOLEKCJA NASION OGRODU BOTANICZNEGO UW

(Komunikat)

Ogród Botaniczny UW posiada kolekcję nasion, która w chwili pisania notatki obejmuje 4134 gatunki i odmiany.

W kolekcji znajdujemy przedstawicieli następujących 1146 rodzajów:

Abies (12 gat.); *Abrus* (1); *Abutilon* (2); *Acacia* (18); *Acaena* (7); *Acantholimon* (2); *Acanthopanax* (1); *Acanthophoenix* (1); *Acanthostachys* (1); *Acanthus* (3); *Acer* (25); *Achillea* (29); *Achyrrachaena* (1); *Aeidan-*